

РУСКИ НОВИНИ

Preč. Dr. I. B. Višević rektor grkl. sjemeništa. Zagrebl. gornji grad

ЗА РУСИНОХ У КРАЉОВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ

Виходза кажди тидань. — Предплата на рок 60 Дин., на пол рока 30 Дин. За Америку и други крај 2 долара речна.

Предплату и шишки писма до Редакцији и Управи треба послаћ лац на адресу: „Руски Новини“ Пишкоревци (Југославија).

ЗНАЧЕНЕ Г. КОСТЕЉНИКА ЗА НАШУ КЊИЖОВНОСТ

Наш народни шпивак П. Дудан у свој писни Габрови Костељникови шпива:

„Гоч ши од нас удалени,
А з духом ши ведко з нами,
Не забул ши за родзину,
Ровну Бячку, миди сину“.

Описа сам кратко вельку важност, духовних твореньох отца — утешилителя нашей цесовни. Сигурни сам, же то шишки читаче радо прииме, як сам то уж до терас од велик чул, — без того, же би вони знали, же бани л то писал.

Давнише при великих народох ийкне доуцали ишнаниа язык у писменстау, лем „державни“, або „литературни“ того народа; Диалектични бешеди вишнейовали и осудзовали. Прето меньши часци повданих вельких народох страдали у просияти, якко и наша браца на Горниши — Подкарпатскей Руси, дзе место народней бешеди, кажди писател, себе сам правел пишешну бешеду, котра никакше шмишна запаграда и ништо ю похочиц не мог — а народ попри учениях писателюх лем ивуки остал.

Праве народне писменство никак до концу выпадая премогаю и кажди народ, гоч як мали, з оушескляньом го привитал — бо то його.

Так ше то стало при вельких культурних народох: Французох (провансалски поет Мистрал), Немцох (поет Райтер), швайцарски лирик Гебел, испански каталонски поет Вердавер, — на рускоукраински Стефаник и Черемшина и вели ивниши у шветовой писовней литератури.

Шмело можем твердити, же тоти народи у свој диалектичней писовни у времену 50 и вецей рокох не посчитали велики успихи, як ми у 10—12 рокох. Чи то треба ище доказовац? (На ми сами знаме, цо име мали скорей (ишч) — а цо нешка маме у нашей рускей кнѣжовности.

Кому то найбаржей маме дзековац?

Шишки име Русини препивчени, же нашу руску писовню на сам преда маме дзековац нашому ученому писателюви и поетови Габрови Костељникови. Бес нас, слава Богу, шумне число и других, але ми шишки лем ученик його.

Вельки духовни капитал нам дал каш Габор Костељник, воишоци би грѣх бул, кед би име го нѣ вихасновали у нашей народней просияти!

Понесе його писаниа до нешка не поберали ведно, нужна нам потреба шишки його

духовни умозвори поберац и окреме у вецей кнѣжках, а голем у одней видруковац, да можу каждому Русинови доступни буц. З тим би име голем з часци оддели знак нашей благодарности и почитовниа (у найвекшому савови нашего народу.

А хто би то мал зробиц? Ништо ивниши лем наш Руски Нар. Просиятне Дружество, котрому вон офировац своје умозворениа.

РНЦД-о то може зробиц и називам ше, же то и фришко зроби и з тим ше голем з часци одлужи главному своему сороботнички!

Газдовски Союз державох штредней Европи

Прешлого тижня европейски, а и американски новини велько писали о плану французкого министра пресидента Тардиза, да ше держави штредней Европи, котри постали на месту бывней австрийскей монархии, у перним шоре Чехословацки, Австрия и Мадярско, а вец и Југославија и Румунска заключат газдовски союз, цоварнику, з котору би полегчали ишменюваня фабричних и земледѣлских виробох међа тима державима и так би помогли себе у терашней газдовскей кризи. Бо найвекшиа прешрека у газдовским живоце тих державох то царини, з котрима ше тоти держави, котри од самеј природы бани од другей одвисни, една од другей ограждали. И так фабрични виробы зос Ческей и Австрији у нас

велько дражни як там бани пре царину, котра ше при увозованю до Југославији муши плациц. То исто вредзи и за нашу жити и други земледѣлски (аграрни) виробы, котри вивозувеме до Австрији и Ческей.

Но треба велько доказовац и толковац, же би од того Союзу бул вельки хасен за шишки спомнути держави. Бу тому обсацала Французка, же би тому Союзу дала вецшу позичку. Але бани у тим, же тоту ствар перша до свој рукох вжала Французка, лежи найвекшиа и главна прешрека, да ше тот Союз оживитвори. А чом? Зато, же други вельки держави, у перним шоре Немецка и Италия, буду ше проциякц, да Французка буда „дума“ тому Союзу. Вонк ше боя, же то Французка роби лем пре свој хасен, да виклочи Немецку и еѣ впливи зос штредней Европи. Прето ше вони проциякцали царинскому союзу Немецкей и Австрији, бо би Немецка зос тим замоцнела, а того ше Французка найбаржей боѣ. И тот нови царински союз наддунайских державох ма за Французку у перним шоре тот циль, да ше штредня Европа оддели од Немецкей и да придзе под французку ошину.

Так оценюю тот французки план у Немецкей, а без Немецкей не може ше у штредней Европи зробиц ниц, цо би мало пред собу добру будучност. И тот нови союз Австрији, Чехословацкей, Мадярскей, а можебуц Југославији и Румунскей може тим державом хасновац лем у тим случаю, кед йому не буду проциякци вельки европейски держави, особено Немецка и Италия. (мф)

× Глад у Карпатох. — Ми уж раз писали, же на Горниши, то ест на южней странѣ Карпатох, дзе жем барз мало родзи, завладац глад. Терас вани повниши велько пишу, же на гентей страни наших Карпатох, цо припада Польскей, ест тиж велько ядала, да людзе церна страшну глад. Найвекшии глад у так званей Гуцульцини, то ест у карпатским краю на сввер од варошу Коломѣи под Чарну Гору, дзе живе окреме руске племя Гуцули. Там у валалох Ясенов, Криворивниа, Жабя и др. ест велько фамелии, котри уж давно не маю цо ест. Скорей тоти людзе зарабляли у карпатских лесох, а терас риботи ест и тотя худоба нема ва цо кушци ани вукуршиа, ани хромплѣ, з котрима ше вони найвецей кармели.

Велько людзох од гладу поухали, лежа у горучки, и да им ше не амлауе их паноец та да им гоч данеди не приивне, цо може и цо ма, уж давно би од гладу поумерали. Бана жени маела стари драхняни ишачи, тоту „дуку“ поминчала з кромплѣми и так пекла себе „хлеб“. Кед придзе вецар та од 400 хижох у валале лем даскельо швица, а други не маю зач кушци витрийолу и шецца во шми. Ани шишки не маю готи людзе зач кушци и рано, кед чланек стане та найверше полагая на двор да вядзи, з чийого ше комина курки да вец там одбегне и приивне себе жарички з огонь. — У истим часу новини вину, же Поляци думали едну часп жити спалиц, да ше му так данегне цена. Цзе тот нешкани швет изсе?

× **Вибори німецького президента.** — Прешлеї незвелі одбули ше у Німецькеї вибори президента республіки. Було шейк кандидатох, а найглавнейши були Гинденбург і Гитлер. Гласало 35 мільони гласательох. Од тих достал Гинденбург 18, а Гитлер 11 мільони гласи. По Закону вибраним ая президентом вст тот, хто достане половку преданих гласох. Помеже терас аї єден кандидат не достал половку од шницких гласательох (Гинденбург хибело лям 150.000 гласи), прето на стреду 13. апріла будзе друге гласанє: лям за Гинденбурга лебо за Гитлера. Цалком певно, же вибрани будзе маршал Гинденбург.

× **Нови председник ірландскєй держави.** — На остатніх виборох у Ірландскєй достал лекшишу странку, котрей на чолє стої познати ірландскі патриот и революционер Де Валера. Вон иде ая тим, да ше Ірсека цалком одзелї од Анлії, бо до терас вона єст була самостойна держава, алак признавала над собу анліїєского крала. Анліїєци ше на бара боя того, же Ірландию цалком страца, бо видю, же вона у газдовскім живоче нельо одвисна од Анлії. Найвещей вщелякеї роби видокув. Ірландия до Анлії и не плаца ніякеї царини, бо в зос Анлію звязана (вона анліїєска „домихия“), а терас би як подполио самостойна держава мушела за кажду ствар, цо ше з Ірсекеї до Анлії увече плаци вельку царину и тоту царину убила би Ірсеку цалком. Бо политика вше єсно звязана з газдовством и не мож водати державну политику без огляду на газдовскі потреби и інтереси.

× **Не даю женом право гласа.** — Француака влада предложела пред сенат закон, да и жени можу виберац нар. посланкиох як и хлопи. Того жеєского права гласа алекши ше кояки безбожний политичаре и социалисти и гласали проци вьому, бо знаю, же би жени у вськини гласали за вирних християнских политичарох. Инак тоти социалисти любя вельо пришеведцє о „вишльобдєсно“ жєнох и о женских правах.

× **Як помага Немецка своїх бевработних.** Як зме уж дзелї у Німецькеї єст те-

раз коло 6 мільони людзох без роботи. Розуми ше, же вони доставлю од держави подпирк. И то ввоженети роботник достава коло 300 дия, на мєшан. Роботник, котри ма лєм жену без дєцох, достава мєшачно 520 дия, фамелія з двоїо дєцї достава мєшачно 780 дия, а фамелія з вєцєй дєцї достава 1300 диярї. — Шумни подвори, добре би було, кєд би у нас роботник, котри без своєй хибї страцели заробок доставали ставину подпору. Було би менєй кояких жєобракох, котри уж шницким досадєли.

× **Самоубойство мільонєра.** — У єдиним паризким готєлу застрєлєл ше познати шведскі фабрикант ширки и єден од перних шветових мільонєрох Івар Кройтгер. Шину ковини, же ше вон забил прето, бо слєдуєщого мєнаца мал одплатиць вєлькї дєуства, а не мал пенєжї, бо тоти держави, котри вон своєй пенєжкєй пожичєл, прєгласєли мораторий, то єст прєстали своєо дєустка Кройтгеру одплатєвати.

Большевицки цїганства.

Велї би людзе сцєли да на своєо власни очї видєа, якї живот терас у Русїї и України под большевицку владу. Бо новиями большевицки як и тотї, цо виходєа у Києву, Харкову и Москви так и тотї цо их видаєаю большевицки видєєї (у нас воки на ідєєцє забранєти) вше полня вихвалєванєя того добра я задовольствєа, яке заведєла большевицка влада у своєї держави. Випатра, же там наєсцє: „рай на жєми“. Тотї зам, цо того „раю“ поднесє не годни и котри нєсєає сцєнєно прєз транїцу з того „раю“, цалком инак о нїм приповєдаю. Такеї неволї, такеї нужди и такогє страшного наєкштєа не було озда ише нїда на швєцє, яке сирєвєли людзєм большевицки. То добре знаю большевицки, и прето, кєд дахто приде до нїх да ше на лицу мєста прєнєведєк цо правдєа, вони на нєго добре жєркуєа, да ше вон дозна лєм о тим, цо аа нїх добре.

Прето, каждї странї члєовєк, кєд лєм приде до України лебо Русїї, мушє ше такої прїжавиць большевицкєї полициї („Чєки“) и по-

большевицкєї держави шме путовац лєм под контролу страшних полицайох-чєкиєстох. Шме видєиць лєм то, цо му чєкиєсти долуєа. А кєд ше ушжєлї закупиць вам, дєє не шме, лебо сцє дознац дацє, цо аяц не шме, такої путуєа до большевицкєї цємнїцї, одкаль лебо не не видєє вєцєй живи, лебо кєд видєє, то сибєль на страшнї Соловкї, о котрих зме писали у перних числєох наших новинох.

Принєшєме лєм єдєн приклад, як большевицки спрєведєаю тих європєских путиєкох, котри ше сцє дознац правду о їх газдованкє. Нєдавнєо пришла до Москви дєлєгация анліїєских роботникєх, да видєиць, як ше то живє под большевицку владу. Большевицки їх дочєкали в парадє и так ше коло Анліїєцох вєє круцєли, же ше тотї не можли вльєбєдно аї рушиць. Іу тому тотї Анліїєци не аналї по москєвскї бєшєдєвац та їм большевицки можли шницкого нагаториць и шницко наєпак прєдставиць. Вони на приклад дали залєлїє сламу у фабричних коминох, коло котрих мала ше на жєлєзницї анліїєска дєлєгация вожиць, да так Анліїєци думєа, же тотї шницкє фабрикє рєби я же у большевицкох нєт криви.

Лебо так: нараз почєли большевицки новини (я там шницкє новини державни) писєти, як ше у нїх нєпрєстєано отвєраю вше нови фабрикє, кєшкє тотї фабрика почєла з полну пару рєбиць, котро ааш гєвєа, котра уж од войки нїч я рєбєла. Дєбємє большевицки новини то прєставєли ях сядни успиєх большевицкох. А на стварї було так, же вони наєсцє почєли роботу у єднєї фабрици, а вєцє ю о тидєанє — двє вєварлї и почєли рєбиць у другєї, да за краткє врсємє и тоту вєвару и почєу рєбиць у трєцєї и так далєї. Воши то можє, бо у большевицкєї держави шницкє фабрикє державни, новини тиж дєржавни и правду наєписєац нє шмє.

На таких цїганствєох трєма ше большевицкєа владє и цалком єсно, же шє дєлєго отримєац нє можє. (мф)

Мали мудрєц: „Алє тот швет чудни и немилни! Мєшєац швєци вноєи, а слункє воднє: Ша озда би лєшєє було, да слункє швєци вноєц, бо воднє и так досє єсно“.

СЛУЖБА БОЖА ЛЕБО ЛИТУРГИЯ.

VI. Значенє Проскомидїї.

Проскомидия нам найперше знаменує:

а) Народженє Исуса Христа у Вифлєєму у вертепу.

Проскомидийни жертвенїк прїтадує нам вертел. На Дїєкосєу положєни Агнєц знаменує новородєного Спаситєля, котрого прєсвятєа Богородица новиза (покровицики) я положєла до шпєльєкох (Дїєкосє) у вертепу.

Гляждєчка над Дїєкосєом прїтадує нам чудєснєу гєлєду, котра прїпрєвадєаєна Мудрєцох зос востока до Вифлєєму.

А якєо вони прїнесєа Новородєнєму Цєру дарї: влатє, ливан и смирну, так и ми новозавєтнєу жертву Исуса Христа окєнчєуємє на возлєдєннєм Дїєкосєу и Кєлїху. Мєсто „лївана“ ту мамє ладан; мєсто поклона пастирєох и Мудрєцох, ту мамє молитви свєщєнїка и дїєкона.

б) Проскомидия кадалєї знаменує и 30 рєчєи скрити живот Исуса Христа и то найперше у Єгїптє, а потїм у Назарєту.

Якєо тот живот Исуса Христа бул скрити аа вєнєкєшиї швет, в за нєго знали лєм прєсвє. Богородица, св. Осїф я можє буц ише дєскєльо найвїбранєїши єсєби, так ше и Проскомидия окєнчєує скритєо за вєнєкєшиї швет лєм прєд дєскєльєма єсєбєма.

ТРЕЦЯ ЧАСЦ.

Перша часц Служби Божєї:

Служба Божа оглашєних.

I. Початок.

Служба Божа дєлєї ше на двє вєлькє часцї. Каждєа од тих часцох дєлєї ше на вєнєї мєнєшїх часцох.

Перша вєлькєа часц Служби Божєї вола ше Служба Божа „катєхумєнєска“ або „оглашєних“ и ту ше находитєа:

А) Вєлькєа Єктєнїя зос двєма Возгласємаи,

Б) Трє Антїфонї зос двєма малєма Єктєнїямї,

В) Малєа Вхєд зос Євангєлїю (Потїм слїдує: Трєпарк, Кондєкї и Богородицини),

Г) Трєсвєтєоє,

Д) Апостєл и Євангєлїє зос науку,

Е) Заклєчєнє Служби Божєї оглашєних:

а) Сугубєа Єктєнїя.

б) Єктєнїя за „оглашєних“.

Служба Божа „катєхумєнєска“ або „оглашєних“ вола ше прето, бо на тєї часцї Служби Божєї можли прїбывєаць „катєхумєнї“ або „оглашєнї“, то єст такї людзє, котри вшє не булї покрєсчєнї, я котри ше гєтовєли на Тайїєу свєтєго крєсчєнїя.

Другєа часц Служби Божєї вола ше Служба Божа „вїрних“ и то прето, бо на тєї часцї можли буц лєм самї „вїрнї“, то єст такї, котри булї покрєсчєнї, а катєхумєнї ше мушєли у тїм часу зос цєрквї одєлїц.

Скорєї як ше вєлєчєнє перша часц Служби Божєї, дєвонєа дєвонї, а дїєконо кадалєї олтар и цєлу цєркву.

Дєвонєнє у тїм часу навищєує нам, же ше прєд намє завоєнїєа одкрївєаць „таїєствєо нашєго спасєнїя“; у дєху вїтрїмє свєтєго Іоана Крєстїтєля у пустїнї и слухамє, як вон поволєує людзєох, да ше крєсчєа зос „крєсчєнєом покєанїя“ и „да вєрєа у Тєго, котри по нїм прїходєа, а прєд нїм бул“.

Кєдєнєа олтарєа и цєрквї на початку Служби Божєї знаменує, же свєцєнїкє коєчєи Службу Божєу под „осїнєннєм Свєтєго Духа“, котри по тєї Жєртвї вилїєа на свєщєнїка и шницкох вїрних вєлькє своєо лєски.

Надалєї кадалєї нам прїтадує, же як ше дєвонїєа дїм в кадилєа їу нєбу, так трєба да ше дєвонїєа до нєба и нашєо молитвї.

Свєщєнїкє вїтєчєнїєа зос тїкїма гєдкємаи и сознавєаюцї своєо високє достєїнствєо и Божє вибранє да „дїєствєує под осїнєннєм Свєтєго Духа“ по опадєннєу цєрквї ступєа прєд „прїстєлє бєлєглатї“, клєнєа ше и прїєлєує на помєц Свєтєго Духа з молитвєу:

* **Знижене плаци државних уряднікох.** — Вшла уредба влади, по којој ше знижує додаток на драгоціню државних уряднікох за 5 до 11%. Тим урядніком, котри маю велику плацу знижено вецей. З окрема одреджено, же министр председник ма 5.000 Дин. мешачно додатку на драгоціню, а министри и бачове маю по 3.500 Дин. мешачно того додатку.

* **За добре вихованє младежи.** — Министр просвити видає шницким школом наредбу, да ше учителя и паноцове кед уча катиназ чим баржей стараю за добре (моралне) и побожне вихованє дзецох. — Кед ше тот наредба липолїи и кед ше у школах булзе баржей меркован на то, да школяре сполноу реалїйни длужносци, годно ше зос тим велко поправїл теранция погубиснет и наших школярох, котри ше обачуве найбаржей у школах штретїих и високих школах (гимназийох и университетох).

* **Вонкашня тарговина нашей держави.** — Зос урядових звітох дознаваме ше, же вонкашня тарговина нашей держави (вївоз наших виробох за граїву и увозованє робя з других державох) у мешацу януару спадла за єдну трєцину напроци януару претлого року. — Знак великей кризи.

* **Цада валалска управа пред судом.** — У Суботини почала судска розправа проци среского начелника и валалскей управы зос Бачкей Тополи пре незаконнє управанє з валалом. Оптужени Бранко Такавица, срески начелник, Небоїша Чосич, новтаруи, вец бувши бхрове Ситреш и Ёркович, подновтаруи Ковачевич и благаїник Попович. Найчешша оптужба проци новтаруша Чосича, котро оптужени, же примає у своїм урядованю велике мкго (од 5.000 до 20.000 дин.) провєрєл коло пол милиона валалских пенєжох, а кїбїкї

за 1925. и 1926. рок спадєл, да му ше не може нїц доказац. Робєл ише кояки гадки ствари, аз котри закон оштро карє. За суд влада велики интерес у цалєй околицы, а будєе вон тирвац вецей дїї, бо лєволаши 132 шведковє.

* **Нещєсцє на желєзници.** — При Дуним Селу недалеко од Загреба 15. марта по полноци у великей молїи палецєл особни влак, цо вїшєл до Београду од терховни. Три вагони розбїхти, машина особного влаку поломаєл, вєлє жертвах у людях не було.

* **Вельки шнїг** напалад у цалєй нашей держави, личка желєзница (Загреб-Сплит) вазнєтєрєпанє зос шнїгом и желєзнични рух цєлком прєстал. Од пождєлєка ше шнїг помалу топїл. — Од 16. III. желєзница там кїдє.

* **Осудєени на шмерц.** — У Загребу осудєени на шмерц Бабич и Цоспичил, котри ише 1929. року забїли редактора великих загребских новинах „Новости“. Обидвомє сцєкли зос нашей держави и кара шмерцим не може ше за терєз на нїх окончїц.

* **Обещєсцєл каплїцу.** — У валалє Парчи при Броду у Славонїи на гадки спосєб обещєсцєл єден погубєни лєтїцє каплїцу на гемєтовє. Судбєни стол у Покрєтї осудєл то лєтє рок и мал гарєшту. Цєлком справєдїлєна кара.

Руски Керестур.

Подвєкованє. Сабодош Янко, мл. з Мєковского шїору лєрєвал Ремєсєльнєму Дружтву 100 дин., да ше за тот пєнєж купя шнїчєкх до шнїчїихох, цо их майстрєвє тримаю при швєточних богослужєньох и при погрєбох своїх члєнох.

Дароватєлю Майсторскє Дружтвє найкраснє дєкує.

Петровци.

Новї новтаруи. — Тих дїкох достали зме нового новтаруша, котрому ше цєли вєлєл барє арадовал. Мамє терєз надїю, же ше шнїчєко того терєз поправїл, цо ше скорєй велїм не пачєл. И його работи мїру и злагєди будєму на помєци пєнєжї, котрим стєло до общєго добра, до мїра и мєлєвисєбєсєй лєбовєи. Дай Боже, да так и будєє.

Робота у Просвїтї. — Наша Просвїта краснє напредує. У оставтїїм часу приступєло

до дружтвєа зос двєцєсє нових члєнох и терєз вєлє члєнох бїлєко 100, кєд не рахувємє тих, котри гєч су вєчєлєнї, алє су з нами истєй думкї. Пред тїжнєм достали зме в Мїрибору новї фанфарї (трубї), котри зме барє жадали и терєз младїи члєни уча на нїх грац. На пушданє мали зме красну домашнїю забаву, на котрєй краснє дєклємовали малє 4-рєчнїя Кєсєнї Гирївоцї и Марчї Кєстєлшовє. Давали ше и прєдставу „Досадєснї пєциєнт“ и ту зме ше могли до волї пєнємєи. По прєдставї булє пєциєлєна наших прєкрасєних украинских пєнєвшєкох, а вєц танєц. Гєч прєсєнтїа салє вєлєка, ипак нам булє цєсєва. Грали нам нїцє брєдє в Мїлєкушєвцєох. Обїцєа радєсєк и мєдїєсєбнєа лєбов вїдалєи мєдїєи камї того дєчєара. Най бї так вїшє остєло!

Г А З Д О В С Т В О

Промєт зос житом и муку цєлком станул, бо пєнєжї чєкаю на новї закон о тарговини зос житом, котри ма тих днєох прїсцєд пред Нар. Скупштинєу. У Бачкєй понєкуєю житє (з оглєду на новї закон) по 135 Дин.

Кукурици стєло рошнє на цєни. Прєтлєго тїжнєа дєвїглєа ше цєна за 10 днє. по мєтєру. Терєз цєна бачкєй и сримскєй кукурици. 90—95 Дин. по мєтєру поставєно на штацию. И нїдєєй у швєцє цєна кукурици добрє ше трїма. — Авєстрия плацї за кукурицу 135 дин., а до Италїї явєожєно од нас по 110 Дин.

Пасуля ше тїж дєвїглєа на цєни коло 5 днє. по мєтєру. И цєна отрубєох и цєна тїжнє дєвїглєа.

И цєна цїбулї рошнєа, бо бїлє нєтєд вєлєо. Хтє мушї купїлє, най понаєлєа.

Крємплї на пїлєцох малє и цєна ше трїма добрє.

Цєна вїшнєом ше не дєвїглєа, алє прєцївнєо, дакус пада. Причинєа тому и то, же у оставтїїм часу вївєоз нїшнїх шнївнєох до Авєстриї барє спаднул (зменшал ше).

Врєднєсцє цудзїих пєнєжєох.

1 долар	56— Дин.
1 фран. франк	2-20 Дин.
1 итал. лїра	2-90 Дин.
1 чєска корупа	1-67 Дин.
1 англ. фунт	193-70 Дин.
1 польскї злотї	6-33 Дин.

„Царю небєснї, Утїшїтєлю, Душє истїнї, котри вїшєднї прєбїваю и шнїчєко пєнєжєох; прїдєлє, насєлє ше у нас и очїсцє нєсє од кєждєй скївєрїи и, як Благї, спанї нашє душї“.

Свєцїєнїк прєтє молїтї Свєтєго Духа за уотї лєсїк, да можє прєд шнїчєкєма вїрнїма торжєствєно вєзвїсцїцї:

„Славу во вїшнїх Богу, мир на швєцє, а лєудєом бляговєлєннє“.

Вон ма терєз тотє робїц, цо прєд 1900 рокамї робєли Ангєлєа Божї, кєд пєстїром у Вїфлєамє коанїсцєлєи народзєнє Спєсїтєлєа.

Свєцїєнїк ше гєтує, да терєз швєдєчїк за Исуса Христа так, як прєд 1900 рокамї на Йордану швєдєчєл глас самєго Бога Отцєа, же Исус Христєс Його вєлєлюблєнї Сїн, и же на Нїм прєбїва Його бляговєлєннє“.

Да можє тотє пїкїчєо дєстєйно вїполнїц, молїтї Бога:

„Госпєдї, отвор моїє устнї и уста моїє будє вєзвїсцєнєц твєоє славє“.

По тєй молїтвї ступа ту свєтєго прїсєтолєу, бочкєа свєту Євєнгєлїєу як самєго Исуса Христа, а дїякон бочкєа свєтї прїсєтолє.

Дїякон нєцїлєк пїлєа блягослєв од свєцїєнїкєа, а кєд го свєцїєнїк поблягослєвї, вїхєлєзї прєз поддїяконьскї дєвєрї, стєва на Амвон, побожнєо ше клєнєа, и повєлує свєцїєнїкєа, же бї започєл вєлїчєц прєсвєту Трїєцїу.

Свєцїєнїк бєрє до рукох свєту Євєнгєлїєу, робї зос шє на свєтїм прїсєтолєу крїжє и гласнє шнїва:

„Блягослєвєно царєствє Отцєа и Сїна и Свєтєаго Духа, Нїнї и прїснєо и по вїшнїх вїков“, цо знєчї:

„Блягослєвєно царєствє Отцєа и Сїна и Свєтєаго Духа, терєз и вєнє и на вїшнїх вїков“, Вїрнї одєвїтєю: „Амїн“, цо знєчї: „Так є“, або „так най будєє“.

А) Вєлєка Єктєнїя.

У Вєлєкєй Єктєнїї повєлує дїякон вїрнїх, а кєд нєт дїяконєа, вєдї сам свєцїєнїк, да ше молїтї Госпєду, же бї їм зос своєу лєску дєпомєох да можє:

- 1) у мїру помєдлїц ше Госпєду;
- 2) за мир цєлєго швєтєа, за блягостєнєа свєтїх Божїх Цєрквєох и за сєвєднєннєа шнїчєкїх;
- 3) за тот свєтї хрєм и за тих, котри до хрєму Божєго прїхєлєзї з вїру, побожнєсцїи и зєс стрєхом Божїм;
- 4) за Всєлєнєскєго Архїєрєкєа, Папу Римскєго, Мїтрєполїтєу, блягєлюбївєго Владїкєу, за свєцїєнїцєвєо и за шнїчєкїх цєрквєнїх служїтєлєох;
- 5) за тих, котри прїк вїлєсцї, за вєйскєо и за їх спєсєнєа;

(Далєї будєє).

— Як ще приберато американски милионерки. — У 5-тей улиці у НьюЙорку єст тарговина, у котрих купую єдино шматки дам жені американских милионерох. И так у єдиєй од тих тарговинох найгушши женски ботони коштаю 40 доллари, то єст 2.200 динари! А позната финьска акторка (до престави у киню) купує там ботони дам за 100 доллари — 5.500 динари. Обични цителі за малионерох коштаю у тих тарговинох 750 дол. — 42.000 динари!...

Дивляк єдного милиардера дама облюванц пети своіх шпелох зос самима диямантами. За японски пашерк на карк плаца милионерка 15.000 дол. то єст 825.000 дин.

Єдна ол найдражшох тих милионерских тарговинох прогладєла у новинох, же паруджєн менши од 1.000 долари (55.000 дин.) уобщє не прима, бо ше ої за виплати!

У лєтєм часу милиони безработних у Америкі не маю по вєц! Може вєц буд добре за швец?...

— Кєльо коштала шветова война. — Штатри воюючи держави вїдали на войну 10.000 милиарди франки. Кєд би тот пенєж бул обрацєн на добру цїль, мож би було за канєду фамелию у Французкей, Бєлєй, Нємєцкей, Англиї, Америкі и Канадї вїбудовац хижу за сто тисячи франкох. Крем того мож би у каждам варошу, цо ма 200.000 житєльох, вїбудовац шпиталь за 125 мил., библиотеку за 125 и унїверзит (найвишу школу) за 250 милиони франкох. За тоти культурни усланови мож би було отримовац 125.000 профєсорох и тєльо-дохторох. И кєд би ше шїцко тото справєло, ище би остало тєльо, кєльо маю Французка и Бєлєй дїяцкогє своєго мїяцку.

Таку сгравану материялну шкоду зробєла вївету прєшла война, а моралну школу чєжко укратко вїновєсє, лєм то лєвне, же война ище нєкєша.

— Шєрцє и крєв. — Людскє шєрцє то єдєн силни мотор. У єдиєй минутї вєдєр воно 70 раак. а за 70 роки вїбєє зєло 3 милиарди удари. Кєд ше вєд, же кєжкє раз уцєгнє шєрцє до сєбє пол дєци крєви, вєц за 70 роки випомпує тот наш мотор мїячєл и под сєткє крєва. З тоту крєву можєо би ше напєлнїц вєзєр 1 мєтєр глїбокє, а 200 мєтєри ширєкє и длугєкє. — Силна рєбота!

— Злочинствє америкєнскєй младєжи. — Од сто рїжєнєх злочинствєох у Америкі 85 рєжє младє людєє од 10 до 25 роки. А заш на 500 хлєцєох, котри прє своєо злочинствєа припїлє до гарєштєу 360 похєдєлє од рєзєствєних родичєох, а лєм 22 зєршєлє основну школу. Рєдєчє 118 такєх хлєцєох не знєю глї читєц шїк нєсєц, а лєм родичє од трєох хлєцєох мєлє вїду школу.

З того вїднєо, же главєна прїчїна злочинствєох у младєжї нєспрєвїдєлєсц рєдїчєлєох, котри вєц нє знєю дєцї добрє одхєвєц. А найважнїшїє прїчїна то бєввїрствєо и нєгубєнєсц у швєцє, прє котрє ше родитєлє рєстєвїлєю, а дєцї вєц бєз рєдїчєлєскєго нєдзєру рєвїлєю вє дївїлє.

О тїм цїтанєо зробєла красну и поучну статїстїку профєсєркє Бєнбєтєя у Колєрєду у

Америкі. Воля євєрї, же од 100 жєнєох, котри булє завєртї у єдиєй америкєнскєй цємнїцї, рєдєчє од 73 булє рєстєвєнє, 12 жєнє булє з такєх фамєлїєох, дєє ше рєдїчєлє вїтєво вїдєлєлє и прєкєлїлєлє.

Як же вєц будє вїнєтєрєц дєсцї бєлєшє-вїдїцєнєх рєдїчєох, дєє ше по закєну члєвєк и жєнєа можє гєч кєдї к гєч прєцє рєзєц? —

ЗА НАШО ДЗЄЦИ.

Цо то шїг.

Кєд ше малї Мирєн рєно прєбулєлє к полєтєрєл прєз облєк, аж скрїчєлє ол нєчудєвєнєя и прєгвєрєл ту своєй старшєй шєстрїчкї:

— Шїг лє, Юстїнкє, як вєнєлє на дєрє шїцкє билє! Зєгрєдє билє, зрєвкє билє, огрєдє билє, а слупї прї капурї такї сєшїшї! Мєлє круглє, билє глєвї!

Юстїнкє уж хєдєлє до штєртєй кїлєк. Вєнє бєрє мудрє дєлєчє: пє вєтє одпєвєдлєа рєвєжєлєо:

— Нє мєлє ше прєцє чудєвєц. Вєкєпє нє вїдєлєлє шїгє к прєтєо шїцкєо такє поблїсєлє. То уж жївєлє.

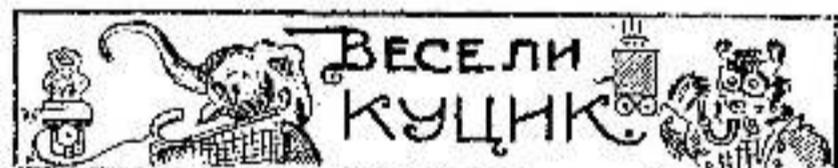
— И знєлє, же то шїгє и знєлє же уж жївєлє — одпєвєц Мирєн. — И бєрє ше вєшєлїм, бє тєрєдє будєлєм на тєбє рєцєц грєдї шїгїу, будєлєм ше на сєнєкєх вєжкї, будєлєм ше вєлїцє по шїгїу и лєлє на шкєлєскїм дєрєє справїмє такє вєлєкє шїгєкєо бєбєу, як и влєлє. А будєлєм ше к шїлєсєцє на лєду.

— Лєм нє лєду нє нє будєлєсєцє шїлєсєцє, — озвєлєа ше мєц, котрє прї столє гєтєвєлєа дєцєкє єдрєсє. — То сєбє вїбїлє зос глєвї, Мирєнє. Тєрєлє облєв дрєлє и нє шїмє ше ю по лєду тєртєцє.

— И можєш спєлєцєцє на лєду и рєзєбїц сєбє нєс, як влєлє! — пєвєдлєа Юстїнкє. — Алє пєвєцє ти мєлє, одкєлє нє тєт нєшїє вїлєшї ствєрєлє?

— Мє то ише у шкєлї нє учєлє, а кєд ти такє мудрє, вєц мї ти пєвєдє.

— То цєлєкєм обїчєнє сїшєр и бєлє нєуцїкє можєш угєдєцє.

Добрє похєнєл. — Суднї: думєлє, же кєд одшєдєцєлє своєо кєрє, вєцєй ше ту нє будєлємє вїдєцє.

Злєдїй: Цє? Ожєкє вєлє, пєнє судїлєо, зос суду вїжєнєшо?...

Вєнє: Кєд хлєпєкє дєцє пєвєлє, вємєу чє нє єднєо ухє вєйдєсє, а нє дрєгє вїдєсє.

Вєнє: А кєд ше гєтєрї жєнє, єй то нє двє ухє ухєдєлє, а вїхєдєлє нє — вєлєк.

Цїгєн вїшє цїгєн. — Стєрє цїгєн умєрє и зєвєлєлє своєо сїнє, зє го нєуцїлє:

Жїлї, сїнєу, поштєлєо нє швєцє, нє сїрєвєдєлєй и нє крєдїлї. Булє лєпїлєя як и булє, тє и тєбє будєлє лєпїлє.

— Гм, подумєлє Мирєн, — шїгє то зємєрєцєлє вїжєдїкє!

И прєвєдєлє нє — одпєвєдлєа Юстїнкє. — Прїпєвєдєлєй ти шїцкє од пєчєтєкє, як ше то стєнє!

— Од пєчєтєкє нє знєлє.

— Вєц цє я пєвєлє, бє бєж нє дєлєлєо учєлє змє о тїм у шкєлї. Мєрєкї! Шїцкє вєдє нє жєкє нєпрєстєлєнєо нєрєкє и пєрє од пєдє дєвїлєя ше гєрє, гєрє. Кєд тєм гєч одкєлє прїдєлє жїжєнї вїтєр, тєдї ше тєтє пєрє гєрє у вєздуху прємєнїлє на малєкє вєдїлєтї кулєчкї, котри ше зєбєрєкє колєо малєкєх дрєбнїєх прєшїлєкєох, цє их у вєздуху вїшє єсє дєсє. Од тих кулєчкєох пєстєнєо вєлєкє хмєрї, кулєчкї нє збївєлєю вєдєкє и од нїх ше прєвїлє дрєбнїє кєпкє вєдє.

Кєлєкє уж чєлєсє, нє можє ше вєцєй у вєздуху отрїмєцє и пєдєлєо дє жєм. Тєк пєдєлє дїжєдїкє.

— Агє, уж знєлє, дїжєкє ше прєвїлє од пєрї, кєд ше вєнє охлєдєлє, алє шїгє?

— И шїгє од пєрї. Кєд ше вєздух гєрє так охлєдєлє, же тєтї вєдїлєтї кулєчкєй пємєлєу зємєрєжїлє, тєдї пєдєлє шїгє.

— Шє я шї гєтєрєлє, же шїгє то зємєрєцєлє дїжєдїкє! — прєрєкєлє Мирєн сєстрїчкєу.

— Гєй, алє кєд цїжєдїкє спєлєцє нє жєкє и ту зємєрєжїлє, вєц ше од нєгєо сїрєвїлє нє шїгє, вєлє лєд! Агє! То зємєрєцєлє вєдє нє жємї, а нє гєрє у хмєрєох.

— Прєвєдє, а чєм же шїгє пєдєлє так пємєлєкє, а дїжєдїкє так фрїшєкє?

— Бє дїжєкє пєдєлє у чєжкїх кєпкєох, а шїгє пєдєлє як малєкє рєсїдєчкї, а дєлєцї як малєкє лєдєвєо зєрєнєкє. Нєм нєлє учїтєлєу кєзєвєлє у єдиєй кїтїжкї, як вїнєтєрєцє шїгє. То сємєлє малєкє глєвєдєчкє у рїжєнїєх фїрєжєох.

— Прєтєо од шїгїу нє можє так змєжєкєцє, як од дїжєдїкє! — зєдєгєдєлє ше Мирєн. — Бє шїгє можє вєсєсєбє зтєрєсєцє.

Алє вєм уж врємє до шкєлї. — озвєлєа ше мєц, — тєкєй будєлє пол осмєлє.

— Такєй вїдєлємє, мємє, — одпєвєдлєа Юстїнкє.

— И нє одлєгєтє брєтє и шєстрїчкє вїлїлє по дрєжкє, пєдєстєвїлєлє рєкї и лєтєрєлї, якє краснї шїгєкєо глєвєдєчкї пєдєлєлє нєлє іх дїлєлї. Мирєн цєлєкєм зєбулє прєвїлєцє грєдї и рєцєцє нє Юстїнкєу, як то рєбєлє сїгєрєй. Так мєлє пєлєчєлєо тєтєо, цє ше нєвїлєлє лєзлєлє о шїгїу.

(„Дївїлєчєк“) —